

ที่ นศ ๐๐๑๘.๑/ว ๔๓๑๕

ถึง สำนักทะเบียน ทุกสำนักทะเบียน

พร้อมนี้ จังหวัดนครศรีธรรมราช ขอส่งสำเนาหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๓๐ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ เรื่อง การใช้หลักฐานผลการตรวจสารพันธุกรรมหรือดีเอ็นเอเพื่อการลงรายการสัญชาติไทย มาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป (ให้ดาวน์โหลดหนังสือสำนักทะเบียนกลางดังกล่าวจาก www.pokkrongnakhon.com มุมหนังสือราชการ (ล่าสุด) หน้าเว็บไซต์)

จังหวัดนครศรีธรรมราช

๔ กันยายน ๒๕๕๘

ที่ทำการปกครองจังหวัด
กลุ่มงานปกครอง
โทร./โทรสาร ๐-๗๕๓๔-๐๗๓๘
www.pokkrongnakhon.com

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๓๐

สำนักทะเบียนกลาง
ถนนลำลูกกา ปท ๑๒๑๕๐

๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การใช้หลักฐานผลการตรวจสารพันธุกรรมหรือดีเอ็นเอเพื่อการลงรายการสัญชาติไทย

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง ประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่องแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ แบบคำขอ แบบหนังสือรับรอง และวิธีการสอบสวนเพื่อพิสูจน์ความเป็นบิดาซึ่งมีสัญชาติไทยของผู้เกิดเพื่อการได้สัญชาติไทยโดยการเกิด ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๔

ตามที่กรมการปกครองได้ดำเนินการโครงการตรวจสารพันธุกรรมหรือดีเอ็นเอ เพื่อการลงรายการสัญชาติไทย และมีหน่วยงานของรัฐร่วมให้การสนับสนุนการดำเนินการดังกล่าวโดยผู้เข้ารับการตรวจสารพันธุกรรมไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการตรวจ ได้แก่ สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ และโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย เพื่อช่วยเหลือคนไทยที่ตกหล่นหรือมีสถานะไม่ถูกต้องให้มีหลักฐานในการเพิ่มชื่อเข้าในทะเบียนบ้านในสถานะบุคคลสัญชาติไทย นั้น

การติดตามผลการดำเนินการที่ผ่านมาพบว่ามีปัญหาเกิดขึ้นหลายประการจากสาเหตุความไม่เข้าใจหรือการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง ทั้งในเรื่องการคัดเลือกกลุ่มบุคคลที่จะตรวจดีเอ็นเอ และการใช้ผลการตรวจดีเอ็นเอในการเพิ่มชื่อหรือลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน อาทิ

(๑) บุคคลที่ส่งไปตรวจดีเอ็นเอไม่สามารถใช้ผลการตรวจความสัมพันธ์การเป็นญาติร่วมสายโลหิตเพื่อยืนยันการมีสัญชาติไทยได้ ซึ่งเกิดขึ้นในหลายกรณี เช่น การตรวจดีเอ็นเอระหว่างเด็กที่เกิดนอกราชอาณาจักรกับบิดามารดาที่เป็นชนกลุ่มน้อยมีชื่อในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๓ การตรวจดีเอ็นเอของบุคคลที่เกิดในประเทศไทยก่อนวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ กับบิดามารดาที่เป็นคนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเพื่อการลงรายการสัญชาติไทยตามมาตรา ๒๓ ฯลฯ การตรวจดีเอ็นเอระหว่างหลานกับน้าซึ่งเป็นคนที่ได้รับสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ หรือการตรวจดีเอ็นเอระหว่างน้องกับพี่ร่วมบิดามารดาเดียวกันโดยพี่เป็นคนที่ได้รับสัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งกรณีที่กล่าวมา แม้ผลการตรวจดีเอ็นเอจะยืนยันความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าของปัญหากับญาติที่เป็นคู่ตรวจ แต่ก็ไม่ทำให้เจ้าของปัญหาได้สัญชาติไทยจากความสัมพันธ์ดังกล่าว

(๒) บุคคลที่ให้ไปตรวจดีเอ็นเอ ยังไม่ผ่านขั้นตอนการยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อหรือขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน และการตรวจสอบพยานหลักฐานตามระเบียบกำหนด ซึ่งบางรายไม่มีความจำเป็นต้องตรวจดีเอ็นเอ เช่น เด็กที่เกิดในโรงพยาบาลในประเทศไทยโดยมีบิดาเป็นคนสัญชาติไทย แต่มารดาเป็นคนต่างด้าว หรือมารดาเป็นคนสัญชาติไทยแต่บิดาเป็นคนต่างด้าว เป็นต้น

(๓) นายอำเภอ นายทะเบียนอำเภอ หรือนายทะเบียนท้องถิ่น รับทราบผลการตรวจดีเอ็นเอแต่ยังคงเรียกสอบพยานบุคคลเพื่อรับรองความสัมพันธ์การเป็นญาติร่วมสายโลหิตเดียวกัน ทั้งๆ ที่ผลการตรวจดีเอ็นเอไม่ปฏิเสธความสัมพันธ์การเป็นญาติร่วมสายโลหิต

/สำนักทะเบียนกลาง...

สำนักทะเบียนกลางพิจารณาแล้วเห็นว่า ผลการตรวจสารพันธุกรรมหรือดีเอ็นเอเป็นหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่น่าเชื่อถือได้ซึ่งส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐทุกแห่งให้การยอมรับ อีกทั้งยังเป็นการดำเนินการที่มีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติของอำเภอหรือสำนักทะเบียนอำเภอ และสำนักทะเบียนท้องถิ่น เป็นไปด้วยความถูกต้องและมีประสิทธิภาพ จึงขอให้สำนักทะเบียนจังหวัดและสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานครแจ้งสำนักทะเบียนทุกแห่งให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. เมื่อมีผู้ติดต่อขอแจ้งการเกิด ขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน ขอลงรายการสัญชาติไทยหรือขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงสถานะทางทะเบียนเป็นผู้มีสัญชาติไทย หรือขอพิสูจน์ความสัมพันธ์การเป็นบิดาของผู้เกิดเพื่อการได้สัญชาติไทยโดยการเกิด และอื่นๆ ให้นายทะเบียนหรือเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องจัดให้มีการยื่นคำร้องและเรียกตรวจพยานหลักฐานหรือสอบสวนพยานบุคคลให้ครบถ้วนก่อน และหากพิจารณาด้วยความถี่ถ้วนแล้วเห็นว่าพยานหลักฐานของผู้ร้องไม่อาจทำให้เชื่อได้ว่าเป็นผู้มีสัญชาติไทยหรือมีความเกี่ยวข้องทางสายโลหิตกับพยานที่มีสัญชาติไทย จึงค่อยแนะนำผู้ร้องให้ตรวจสารพันธุกรรมหรือดีเอ็นเอ มิใช่ปฏิบัติด้วยการแจ้งให้ผู้ร้องไปตรวจดีเอ็นเอ โดยยังไม่มีการรับคำร้องและตรวจสอบพยานหลักฐาน ซึ่งการกระทำลักษณะดังกล่าวเสมือนเป็นการยื้อเวลาโดยขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ราชการและประชาชน

๒. การคัดเลือกบุคคลที่จะส่งไปตรวจสารพันธุกรรม ตามโครงการตรวจสารพันธุกรรมหรือดีเอ็นเอเพื่อการลงรายการสัญชาติไทยของกรมการปกครองและหน่วยงานอื่นที่เป็นพันธมิตรร่วมดำเนินการในเรื่องนี้ จะต้องอยู่บนหลักการที่ว่าผลการตรวจดีเอ็นเอ สามารถใช้เป็นหลักฐานในการได้สัญชาติไทยของบุคคลที่เป็นเจ้าของปัญหาซึ่งเป็นผู้ที่ตกหล่นทางทะเบียนราษฎร หรือเป็นบุคคลที่มีรายการทะเบียนราษฎรระบุเป็นผู้ที่ไม่มีสัญชาติไทย ดังนั้นพยานบุคคลที่จะเป็นคู่ตรวจในการตรวจดีเอ็นเอกับเจ้าของปัญหา จึงต้องเป็น (๑) ผู้มีสัญชาติไทยโดยหลักสายโลหิตหรือโดยหลักดินแดนที่มีผลให้ได้สัญชาติไทยตั้งแต่บุคคลนั้นเกิด หรือ (๒) ผู้ที่ได้รับสัญชาติไทยตามกฎหมายและสามารถส่งผลให้เจ้าของปัญหาได้รับสัญชาติไทยด้วยซึ่งโดยหลักการทั่วไปควรเป็นผู้ที่มีสิทธิในสัญชาติไทยก่อนวันที่เจ้าของปัญหาเกิด ดังเช่นกรณีตัวอย่างต่อไปนี้

๒.๑ บุตรตรวจดีเอ็นเอกับมารดาสัญชาติไทยที่มีรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๔ ระบุบิดามารดา (ตายาย) สัญชาติไทย ซึ่งหมายความว่ามารดาที่เป็นคู่ตรวจเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักสายโลหิตจากบิดามารดา (ตายาย) ที่มีสัญชาติไทย ดังนั้น บุตรของมารดาไม่ว่าจะเป็นผู้เกิดในหรือนอกราชอาณาจักร ย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิด

๒.๒ น้องชายตรวจดีเอ็นเอกับพี่สาวร่วมมารดาเดียวกันแต่มีบิดาต่างกัน โดยพี่สาวมีรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๔ ระบุสัญชาติไทย เลขประจำตัวประชาชนขึ้นต้นหลักแรกด้วยเลข ๕ และมีมารดาสัญชาติไทย ซึ่งกรณีนี้หมายความว่าพี่สาวที่เป็นคู่ตรวจนั้นได้รับการเพิ่มชื่อในสถานะคนสัญชาติไทยโดยการเกิดจากมารดาที่มีสัญชาติไทย ดังนั้น บุตรทุกคนที่เกิดจากมารดาเดียวกันจึงย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิดเช่นเดียวกัน

๒.๓ บุตรที่เกิดในประเทศไทยตรวจดีเอ็นเอกับบิดาที่เป็นชาวเขาได้รับการลงรายการสัญชาติไทยตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ พ.ศ. ๒๕๔๓ มีชื่อในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๔ เลขประจำตัวประชาชนขึ้นต้นหลักแรกด้วยเลข ๘ และเลขหลักที่หกและเจ็ดเป็นเลข ๘๔ ซึ่งหมายความว่าบิดาที่เป็นคู่ตรวจนั้นเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดและมีผลให้ได้สัญชาติไทยตั้งแต่เกิด ดังนั้น บุตรทุกคนที่เกิดในประเทศไทยจากบิดาเดียวกันจึงย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิดเช่นเดียวกัน

๒.๔ พี่ตรวจดีเอ็นเอกับน้องร่วมบิดามารดาเดียวกันซึ่งเกิดก่อนวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ และได้รับการลงรายการสัญชาติไทยตามมาตรา ๒๓ ฯลฯ มีชื่อในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๔ เลขประจำตัว

/ประชาชน...

ประชาชนขึ้นต้นหลักแรกด้วยเลข ๘ และเลขหลักที่หกและเจ็ดเป็นเลข ๗๓ ซึ่งหมายความว่าน้องที่เป็นคู่ตรวจนั้นเป็นผู้เกิดในประเทศไทยโดยมีบิดามารดาเป็นคนต่างด้าวที่ไม่มีสิทธิอาศัยถาวรในประเทศไทย (ไม่มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่) การได้สัญชาติไทยของน้องไม่ได้เกิดจากหลักสายโลหิตแต่เกิดจากคุณสมบัติเฉพาะตัวตามที่กฎหมายกำหนด กรณีนี้ผลการตรวจดีเอ็นเอไม่อาจทำให้พี่ที่เป็นเจ้าของปัญหาได้รับสัญชาติไทยตามน้องร่วมบิดามารดาได้

๒.๕ บุตรตรวจดีเอ็นเอกับบิดามารดาที่ได้รับสัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง ฯลฯ แต่การได้สัญชาติไทยของบิดาและมารดามีผลภายหลังวันที่บุตรเกิด เช่น บุตรเกิดวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๐ ส่วนบิดาและมารดาได้รับอนุมัติให้มีสัญชาติไทยเมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๕ ซึ่งหมายความว่าการได้สัญชาติไทยของบิดาและมารดาไม่ส่งผลถึงบุตร กรณีนี้ผลการตรวจดีเอ็นเอไม่อาจทำให้บุตรได้รับสัญชาติไทยโดยการเกิดตามบิดามารดา

๓. กรณีผลการตรวจสารพันธุกรรมหรือดีเอ็นเอ ไม่ปฏิเสธความสัมพันธ์การเป็นญาติร่วมสายโลหิตระหว่างผู้ร้องที่เป็นเจ้าของปัญหากับพยานบุคคลที่เป็นคู่ตรวจดีเอ็นเอ เช่น ผลการตรวจรับรองว่ามีความสัมพันธ์เป็นบิดาหรือมารดา และบุตร หรือเป็นพี่น้องร่วมบิดามารดา เป็นต้น <u>ให้นายทะเบียนยกเว้นการสอบสวนพยานบุคคลเพื่อรับรองความเป็นญาติร่วมสายโลหิตของบุคคลดังกล่าว</u> เพราะจะเป็นการเรียกตรวจพยานหลักฐานที่เกินความจำเป็น ซึ่งเรื่องนี้ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติไว้แล้วตามประกาศกระทรวงมหาดไทยที่อ้างถึงข้างต้น ทั้งนี้เนื่องจากผลการตรวจสารพันธุกรรมหรือดีเอ็นเอเป็นการบ่งบอกความสัมพันธ์ทางสายโลหิตระหว่างผู้ตรวจกับคู่ตรวจตามหลักพันธุกรรมที่ว่าบุตรจะได้รับการถ่ายทอดดีเอ็นเอจากบิดาและมารดาคนละครึ่ง ซึ่งหมายความว่าบุตรที่เกิดจากบิดามารดาเดียวกัน หรือเกิดจากบิดาเดียวกัน หรือมารดาเดียวกัน ย่อมได้รับดีเอ็นเอจากบิดาและมารดา หรือบิดา หรือมารดาเช่นเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นบุตรลำดับที่เท่าไรก็ตาม <u>จึงขอให้นายทะเบียนใช้ดุลพินิจในการเรียกตรวจสอบพยานหลักฐานบนพื้นฐานของกฎหมายอย่างถูกต้องและเหมาะสม</u> เช่น การขอเพิ่มชื่อบุตรเข้าในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๔ ในสถานะบุคคลสัญชาติไทยตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๐๓ โดยมีผลการตรวจดีเอ็นเอรับรองว่าเป็นบุตรของมารดาที่เป็นบุคคลสัญชาติไทย มีรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๔ เลขประจำตัวประชาชนขึ้นต้นด้วยเลข ๒ (คนสัญชาติไทยได้รับการแจ้งเกิดเกินกำหนด) กรณีนี้ไม่จำเป็นต้องเรียกสอบพยานบุคคลเพื่อรับรองความสัมพันธ์การเป็นมารดาและบุตร และรับรองสถานะการเกิดอีก เพราะพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๗ (๑) ให้การรับรองการมีสัญชาติไทยโดยการเกิดของบุตรที่เกิดจากมารดาสัญชาติไทย ไม่ว่าบุตรนั้นจะเกิดในหรือนอกราชอาณาจักรก็ตาม กรณีเช่นนี้นายทะเบียนที่เกี่ยวข้องจะต้องเร่งรัดดำเนินการให้ผู้ร้องโดยเร็ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายตลเดช พัฒนรัฐ)
รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนการทะเบียนราษฎร
โทร. ๐-๒๗๙๑-๗๓๑๔-๖